

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 ар. (20 кор.)
 на пів року . . . 5 ар. (10 кор.)
 на чверть року . . . 2:50 ар. (5 кор.)
 на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на пів року . . . 8 рублів
 або 18 франків
 Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
 бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
 крім неділь і руских свят
 о год. 6-ій пополудни.

Редакция, адміністрація і
 експедиція «Руслана» під ч. 1.
 п. Домбровського (Хорунжини). Екпе-
 диція місцева в Агенції Со-
 коловського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
 на попереднє застереженє. —
 Рекламці неопечатані вільні
 від порта. — Оголошеня ави-
 чайні приймають ся по ціні
 10 кр. від стрічки, а в «Наді-
 славі» 20 кр. від стрічки. По-
 дяки і приватні донесеня по
 15 кр. від стрічки.

Парляментарне положенє.

(X) Розмова цісаря з віцепрезидентом посольської палати, проф. Кайзером, виступила на перший план політичної обговорки. Дневники взагалі вказують на запутане парляментарне положенє, яке звернуло на себе бачність на найвищій місці і вимагає неминучої заради. Подібні погляди виривають і з кругів поодиноких сторонниць, як ми вже навели слова кв. Ліхтенштайна. Можна сказати, що починає будити ся парляментарне сумління. Але задля того іменню, що се сумління не є зовсім чисте від докорів, представляє дехто може чорнійше цілу справу, як она дійсно є. Можна вже почути голоси і читати про можливість відроченя ради державної, покликанє §. 14. до діла і т. п. З другого боку не вважають парляментарне положенє таким безвиглядним, але слова цісарські звернені до першого віцепрезидента палати стають приводом до того, щоби вказати конечну потребу рішучого уздоровлення парламенту і поставлення єго на здорових основах. Бо, як кажуть, тут не розходиться о теперішнє міністерство, але о парламент. Недугою парламенту є чехо-німецький спір, около котрого все обертає ся, а як довго не поведе ся єго поладити, або хочби злагодити, то нема що думати про успішну роботу в радї державній. Задля того вважають конечною потребою поновити переговори між Чехами а Німцями. Обставини не дійшли до такого ступня, щоби можна говорити про пересилене політичне, але всеж таки вимагають конечню, щоби все вивести на чисту воду. Нема властиво нічого, щоби в тій хвилі загрожувало єствованє парламенту, але є в парламенті стілько нагромаджених трудностей, які роблять положенє невиносимим. З того запутаня треба конечню глядіти виходу і пробу треба буде зробити, а тоді покаже ся, що на тім або на сім боці дрібні дражливости або сучасне гоненє за радикальними пошибами, можуть викликати важкі наслідки.

Так представляє ся взагалі сучасне парляментарне положенє. З подробиць у всіх дневниках стоїть на черзі питанє про призволенє або відмову диспозиційного фонду. Тепер ще не дійде до рішеня сеї справи. Бюджетова комісія відбуває нині (в понеділок) засіданє, на котрім поладить решту розділів міністерства торговлі. Однак вже нині можна обчислити, що диспозиційний фонд в комісії не найде більшости, бо за ним будуть голосувати лише Поляки, Румуни і вірноконституційна шляхта. Однак дневники, що в імени своїх сторонниць висказують ся проти диспозиційного фонду, заявляють явно, що тим не хотять висловити недовіря міністерству. Так само правительство заявляє, що позицію диспозиційного фонду уважає, як кождо иньшу в бюджеті, і що з відкинення сеї позиції не буде висновувати дальших послідовностей. Цікаво іменню, що головний орган лівниці домагає ся,

що випадало би заявити ся або за опозицією, або за піддержуванєм правительства, але не провадити політики шпилькованя і приспорюваня клопотів правительству. Можна отже з того догадувати ся (а на се вказує обставина, що німецькі поступовці розправу про диспозиційний фонд зробили строгою кляубовою тайною), що справа диспозиційного фонду не є ще наконечно рішена і може як не в комісії, то бодай в палаті найти ще на останку більшість.

В суботу був міністер президент у цісаря на окремії цілогодінній аудієнції, а без сумніву предметом обговорю було сучасне положенє.

Нова всенімецька Gemeinbürgschaft викликала строгий осуд на лівниці і з перениски, якою обмінили ся всенімці з т. зв. Obmännerconferenz лівниці, можна догадувати ся, що лівниці не піде з всенімцями. Особливо поступовці німецькі з Чех не хотять бути тараном для всенімців і їх прислужниками. Так само і між німецькими людовцями змінили ся погляди що-до спільної роботи з всенімцями, а всенімці з свого боку заявили, що они не бачать потреби лучити ся з т. зв. Obmännerconferenz лівниці.

Реформа духовного семинаря.

Як на кожде житєве питанє, так і на справу партійної нетерпимости та політикованя між питомцями глядять посланє з висшого, душпастирського становиска. Тому наведемо дотичний уступ, який докінчує другу часть посланя, майже в цілости:

«Є еще поміж Вами одно зло, партійна нетерпимість. Маючи колись ціле житє і всі труды посвятити для одной і той самої ціли, маючи всі вспільними силами працювати через ціле житє над спасенєм людей і над розширенєм царства Божого на землі, ви повинні, братя милі, вже тепер почуватись до той солідарности, котра є найбільшою силою Церкви.

«Поминаючи вже взгляд загално людский, котрий кождому розумному чоловікови велить пошанованє чужого пересвідченя, стан духовний, до котрого ви покликані, повинен вас устережи від всякої скрайности і всякої нетерпимости, котра від священника буде завсїгда людий зражати і не може небути великою перешкодою в праці, котрої ціль єднати людей Богови і Єго сираві.

«Задача наша, мої дорогі братя, бути посередниками між людьми а Богом. Кожда нитка, котра вяже нас, або може вязати з людьми, є для них силою, котра їх повинна до Бога провадити, а для нас средством і орудієм нашої праці. Ми проте повинні старанно уникати всього, що може стати ся непорозумінєм і браком лучности, а все старати ся лишень о то, що нас з людьми лучить, і що нам може помочи до потягненя їх до Бога.

«Навіть людий, що в найсущнійших принципах віри нам чужі, не можемо зражати; мусимо вишукувати всі пункта стичні, навязувати всі нитки, котрі можуть їх з нами лучити, а попередно з Церквою і з Христом, для котрого жнем і працюємо.

«Колї проте навіть найсущнійші принципи християнства, хотяйби як ділили нас з кимсь, не можуть бути причиною роздору; о скількож більше не повинні ними стати иньші, хотяй би як дорогі нашому серцю принципи. О скількож більше треба нам стеречи ся всякого непорозуміня і всякого роздору поміж нами священниками, котрих єдність і солідарність потрібна для справи, котрій ми житє посвятили.

«Як не привикните за молоду толєрувати чужі пересвідченя, колись яко священники знайдете ся нераз в положеню впрост неможливім для душпастиря. Таке положенє було би приміром, якби хто з вірних Вам в ручених, уважав котрого з Вас за противника політичного. Там, где вірні ділять ся на партії, душпастир не може ставати з одними в борбі против других. Так поступаючи ставляв би між собою а частію свого стада мур, котрий би ділив єго від людий, з якими для висших взглядів конче мусить бути звязаним.

«Ріжність пересвідчень в многих справах лишить ся все поміж Вами, але не повинно бути між Вами ярких контрастів а тим менше партійности. А вжеж ніяким способом не може бути той дурної нетерпимости, котрої тільки є поміж нами Русинами, а котра починає відразу від обвинєня противника болотом.

«Нїма так буває, що майже нема Русина знатнійшого, котрому би хтось з Русинів публично не закидав зради і нечести. Вячерпавши цілий засіб єпитетів погорди на противників для самого факту ріжниць пересвідчень, не маємо вже скалі для оціненя того, що є правдивою діяльністю чоловіка.

«Називаючи зрадником, чоловіком нечесним противника політичного для того самого, що ним є, не мали би ми вже що иньшого закинути, коли би став злодієм.

«Для нас >хто не є против нас, є з нами єдиними противниками нашими, противниками нашого Пана і Спасителя Христа а і тих еще лиш любовию побороєм, щоби їх Христу зєднати і собі. А навіть і тих, що до нашого стада не належать, єднаєм любовию. Най они в нас пізнають слуг Христових, отців, душпастирів, най до нас з довірем приходять, а ми їм певно не відмовимо ані вітцївєкої любови ані праці.

«Будьте патріотами цілим серцем, але не забувайте, що добрим патріотом лиш той священник, що всі свої обовязки добре сповняє. Священник, що добре проповідає, дїтий катехизму учить, обовязки душпастирські всі сповняє, лїпшим патріотом як той, що обовязки душпастирські занедбує, хотяй би як красно в иньшій напрямі працював.

«Мусите добре знати наш наїрід і єго мову, дбати о кожде єго добро, цілим серцем єго любити а приготовлювати ся всіма способами до праці над ним.

«І агрономії учить ся щиро, щоби тим способом і собі і народови бути помочію; і в яким небудь напрямі, чоґо небудь хосенного для людий можете научити ся, учить ся і тим способом збирайте і приготовлюйте орудіє до вашої будучої праці, але не тратьте з ока ані на хвилю, єдину найвисшу ціль праці священника: спасеніє душ людских. Жадній иньшій цілі священник не може служити. Та ціль за висока і за свята, щоби могла уступити якій небудь иньшій, хоть як благородній, так само, як орудія нашої віри прїповідальниця, єповідальниця, Тай-

ни за сьвяті, щоб могли служити якій небудь иньшій справі, крім хвали Божої і добра душ. Кожда праця і кожда ціль і кожда мисль мусить в нашім житю лишень Христу служити. Сьвященник, котрий би в праці чого иньшого шукав крім Христа, тому праця не поведе ся, в власних его руках поломить ся, принесе і ему і народови шкоду.

(Дальше буде).

Промова посла Романчука

при дебаті над наглим внесеном в справі галицьких виборів.

Висока палато! Коли галицькі вибори і галицька адміністрація від довшого часу суть найсумнішим предметом нарад сеї палати, і коли сей предмет раз-у-раз вертає і також тепер мусило бути поставлене дотичне нагле внесене, то се не є добрим сьвідомством для галицьких відносин, для почутя права і приличности у пануючої в краю партії а також для сповнення обовязків і безсторонности австрійських правительств. (Так є!).

До сеї теми приступаю нерадо і против волі, але мушу сповниги свій обовязок супротив мого народа, мого краю і держави, і як довго в сій палаті буде сидіти один незалежний руский посол а теперішні відносини і теперішні практики в Галичині дальше будуть істнувати, о тих річах тут будуть говорити. (Правда!).

Коли може кому з вас навкучило ся так часто слухати о галицьких істориях, то нехай зважить, що Галичині ще не вилемінувано з Австрії в користь односторонної партійної політики, отже є обовязком нас всіх старати ся, чого також вимагає інтерес і честь Австрії, аби Галичину адміністровано, коли не в європейський, то бодай в австрійський спосіб (Справедливо!) та аби там не панували півазійські відносини. (Цілком справедливо!).

Заки приступлю до умотивованя мого внесеня, мушу збити закид, який в подібнім случаю перед шести роками піднесло против мене тодішнє правительство і який з одної сторони тепер против мене підносять, а іменно, що я виволікаю тут річи, котрі належать не до ради державної, а до галицького сойму. Певна річ, що для деяких панів, котрі почувають ся до вини або співвини, було би се дуже вигідно, коли би справа прийшла перед трибунал, котрий описані сконструували для себе, і де обжалувані були би рівночасно судьями. Але я не є такий дуже наївний, аби справу підносити лише перед таким трибуналом.

Впрочім в нашім внесеню іде властиво не о галицькі вибори, о важність або неважність поодиноких виборів. В галицькім соймі порушать ті справи рускі послы, очевидно, коли они там взагалі являть ся. Тут також не йде о всі ті безправства і надужитя, які взагалі діяли ся при сегорічних виборах до сойму, тут йде о поступованє ц. к. державних властей і правительствених органів в Галичині (Так є!), а они прецінь, як довго галицький намісник не відповідає перед галицьким соймом а перед міністром внутрішних справ, підлягають центральному правительству. Обовязком отже центрального правительства є старати ся, аби адміністрація в Галичині вела ся в добрий, законний і справедливий спосіб. Оно має наглядати і контролювати галицькі власти й урядників і оно є відвічальне за їх поступованє. Колиж цілком справедливо сказано, що вплив сили центрального правительства в політично-адміністративних справах кінчить ся на границі Галичини, то се як-раз вина центрального правительства, бо оно заєдбує свої обовязки і не старає ся прислугучу ему силу власти в Галичині виконувати так само, як і в иньших краях коронних.

Але таки може не один з вас, мої панове, здивує ся, що ми нині виступаємо з наглим внесеном в справі надужитя при сегорічних соймових виборах в Галичині, хоч після урядових справоздань ті вибори відбули ся в найбільшім спокою і порядку та й в кількох сільських округах, в котрих виборча борба буває найзавзятіша, а навіть в округах заступлених доси опозиційними рускими послами, вийшли одноголосно кандидати польского центрального виборчо-

го комітету. (Слухайте! Слухайте!) Ну, правда, що при сегорічних соймових виборах не було таких упадаючих в очи насильств, як приміром при ославлених баденівських виборах до ради державної в 1897. році, при котрих жандарми і військо стріляли або кололи виборців, при котрих сотки руских виборців вкинено до вязниць, а против руского населеня видвинено маси війск. Однак кривда є однакова, чи кому відбирають его майно брутальною силою з гуком і криком, чи се майно, або ще щось більше, відбирають без брутальної сили. Лис є не менше шкідною звірюкою, як вовк. (Веселість. Славно!) Та до тих одноголосних виборів я ще верну.

Також мушу вже наперед заперечити можливий закид, що наше внесене вийшло від радикальних руских послів. Поминувши се, що між рускими послами нема радикалів, бодай таких, що належать до радикальної партії, хоч що правда, пре ся нас щораз більше до радикальної політики (Так є!), прошу узгляднити, що наше внесене підписали також ті рускі послы, котрих самі наші противники називають уміреними, правительственими, угодовими, або польопофілами. На нашім внесеню є також підписи п'яти польских послів. Дальше дивним і незвичайним фактом є се, що навіть в польскім Колі знайшло ся 15 послів (Слухайте!), котрі мимо пануючого там примусу клубового внесли, правда, дуже лагідну інтерпеляцію в справі виборчих надужитя в Галичині. І ще один, може ще незвичайніший факт став ся у Львові. Столиця краю Львів, третє місто в Австрії, місто з 160.000 мешканцями, прямо в демостративний спосіб запростестувало против виборчих надужитя. Се місто інтелігенції (Слухайте!), місто з трема висшими школами, многими середними школами, численними науковими і літературними товариствами, найвисшими кравчими властями і т. д. — вибрало послом простого хлопа, нашого товариша Бойка (Слухайте! Слухайте!), коли сей в наслідок надужитя перепав в своїм окрузі. (Слухайте! Слухайте!).

Не має тут місця пуста фраза, що ми співаємо звичайну пісеньку побитих партій. Цілий руский нарід без винятку, а також більша часть польского народа, жалує ся не так на погром, але на спосіб, в який его побито, і виступає з жалобами у всіх тих округах, в котрих такі надужитя діяли ся, без огляду на се, чи він там виграв, чи упав.

Що сегорічні соймові вибори в Галичині будуть відбувати ся на старий лад, при помочи надужитя і безправств, можна було вже заздалегідь передвидіти.

(Дальше буде).

Д О П И С Ь

Зі Станиславова.

Вже нераз згадувало ся по наших часописях, що директор тутешної учительської семінарії Войцеховский позваляє собі провокуючого надужитя супротив нашого обряду, закауваючи руским семінаристам брати участь в катедральнім хорі, коли тимчасом семінаристи не лиш Поляки але і Русини «могли» сьпівати і в латинській колегіяті і в костелі Єзуїтів. Осмилений байдужностию Ради шкільної і нашої Консисторії директор Войцеховский пішов собі тепер ще дальше. Підчас коли в нашій катедрі, сьпів наш церковний є цілковито занедбаний, бо вічно те саме аж до знуду сьпівують семінаристи, весь час призначений на науку сьпіву в нашій учительській семінарії посьвячений пробам для сьпіву в колегіяті і в костелі Єзуїтів. Ми не маємо в засаді нічо против того, щоби семінаристи як Поляки так Русини сьпівали і в церкві і по костелах, наколи хотять і можуть, але найже буде рівне право для обох католицьких обрядів. Але закаувати руским семінаристам те саме в церкві, що їм приказує ся по костелах, не лиш обиджує наші релігійні чувства, але зі становишка педагогічного є просто шкідливе. Тому звертаємо ся з занитом до п. президента шкільної Ради краю: 1) На якій основі директор Войцеховский закаує руским семінаристам брати участь в катедральнім хорі? 2) На якій основі директор Войцеховский диспо-

нує хором ц. к. шкільного заведеня мов своєю домашною бандою, та посилає єї, куда ему до вподоби? 3) Сегорічний ювілей вже минув з кінцем жовтня, а директор Войцеховский намагає ся его на власну руку продовжити. І так минулої неділі мусіли семінаристи наперед сьпівати в латинській колегіяті, відтак були всі просто з колегіяти «комендеровані» (!) на відпуст(!) до костела Єзуїтів. Хоч ми як є за побожностю у будучих просьвітителів народу, однак не подивує ся ніхто, коли скажемо, що в день мокрий, а такий зимний, який був минулої неділі, три години богослуженя для бідних переважно, учеників семінарії, не маючих доброго убраня, се без сумніву за богато, хоч би директор Войцеховский мав за те дестати навіть посаду директора у Львові, котрої ми всі ему у своїм і своїх дітій інтересі з цілого серця бажаємо. Коли зважить ся, що ученики іменно рускі не потрафлять прецінь відразу сьпівати з нот в костелі Єзуїтів, ино мусять того довго вчити ся, то виходить на се, що сьпів обовязковий, іменно руский мусить бути в семінарії занедбаний, а на его місце стає сьпів для костела Єзуїтів в семінарії предметом обовязковим! 4) Нам сказано, що ученики середних шкіль мають на основі міністеріального розпорядженя слухати побоженства шкільного там, де оно для них відносно до обряду відирваляє ся. Питаємо ся проте пана президента, на якій основі директор Войцеховский наказує семінаристам сьпівати по костелах навіть тоді, коли они до богослуженя цілком не обовязані, як в латинські сьвята? Причиною сего має бути нібито «спільний хор» семінарицький, але сю спільність розуміє директор Войцеховский так, що она обовязує лиш руских учеників і тому на хорі в костелі читає ся катальо (!), щоби принадково котрого з Русинів не бракувало. За те як прийде черга на сьпів в церкві катедральній, там катальогу ніколи не читає ся. Через те призвичаює ся ученика-Поляка думати, що руский обряд та церков є щось менше-вартне від латинських. Чи таке поступованє шкільних органів, обиджаюче наші та наших дітій релігійні чувства є педагогічне та вказане регуляміном для ц. к. учительських семінарий?

Н О В И Н К И.

— Календар. Ві вторник: гр.-кат. Павла еп. Клявдій; рим.-кат. Елисавети. — В середу: гр.-кат. Брона; рим.-кат. Фелікса.

— В справі рускої церкви в Америці. Довідуємо ся з зовсім певного жерела, що церковна справа наших земляків в Америці поступила о один крок наперед. Пертрактації австрійского правительства з Ватиканом і конгрегацією de Propaganda fide в цілі вислана двох сьвященників руско-катол. обряду з достоїнством єпископским або семі-єпископским, одного до Сполучених Держав, другого до Канади остаточно покінчили ся, а Пропаганда заіменувала візитатором на всі колонії канадійські (з кругом діланя подібним, як має у нас декан в своїм окрузі) Ви. о. дек. Амвросія Полянського, пароха в Любінцях, а правительство австрійске кромі вільного переїзду до Канади обовязало ся платити річно (аж!) 800 зр. титулом удержаня і (достойної?) репрезентації; до того Рим надасть номінатови достоїнство пралата домового Єго Сьвятости. Так отже пропонувані зразу рускі єпископства в Америці, заки перейшли через аємблєк всіх дикастерій, сходили щораз на низші достоїнства: делегата, то субделгата, то знову вікарія апостольского, аж вікци Пропаганда звела їх до можливого мінімум т. є. візитатора і то вповні зависимого від американських єпископів, а винятого зовсім зпід юрисдикції руского митрополита. Та чи і сего не за богато дали Русинам (!?). На друге подібне місце в резиденцією в Вашингтоні має бути заіменованій один з угорських сьвященників, бо о те усильно стало ся угорске правительство.

— Впреосьв. митрополит Шептицький приїздить до Риму дня 20. падолиста в супроводі свого капеляна і замешкає в рускій колегії на Via Madonna dei Monti ч. 3.

— Віча львівської академічної молодіжи мало відбути ся ві вторник 19. с. м. о 12. год. в полудне в III сали на університеті. Порядок нарад має бути такий: 1) Отворенє віча і вибір президенті. 2) Справа рівноправности української мови на університеті. 3) Справа самостійного українского університету. 4) Внесеня і інтерпеляції. — Однак на жаль, академічний сенат не дозволив відбути віче в полудне, бо мовляв «виклади на тім потерпять». Крім того на загальне обурене

молодши призначив на віче найменшу салю в університеті, а вкінці вичеркнув 3. і 4. точку з дневного порядку. Так обкресне віче відбуде ся завтра дня 19. с. м. о 7. год. вечером в сали для державних іспитів.

— **Hura, bij!** Гакатистичний «Dziennik polski» скаженіє. В посліднім числі замістив передню статью п. з. «Polityka w seminarium duchownym», де статочне виступлене богословів в справі прам руского языка називає політикованем, яке справляє вражінє, немов би «семинар став параз академією, виховуючою політиків і агітаторів». Автор статі старає ся не лише заденунціювати питомців семинарії перед духовними властями, але ще і осміляє ся вказувати о. митрополитови Шептицькому, як і куди він має повести реформу семинарії. Се вже більше, чим імпертиненція! Тим більше, що о. митрополит вже поставив підвални до такої реформи. Але в змісті будучої реформи буде також старанє, виховати питомців на справдішних пастрів повірних їм громадян, на неустрашимих борців проти всякої деморалізації, яка йде не лише із karczmy świętej, але також з безчисленних мальверзацій та виборчих надужит, які в Галичині вже так дуже розпаношили ся, що вже навіть такий «Dziennik polski» запропастив етичне мірило. Писака, який умів перекласти з рускої мови ціле справозданє зі зборів алюмінів — параз звану пісню Вахнянина «Урра у бій» перекручує на «Hura, bij!» і на сій підставі каже: «To hajdamackie «Hura, bij!» w ustach przyszluch karlanów jest tak wymowne, że zbyteczną wydaje się nam bliższa charakterystyka całej akceji politykującej aluminiów... А тимчасом ся пісня завзяває «у бій за крест Христов, за Русь святую... — Ось як воюють наші конфедерати, та якими способами фабрикують гайдамаків!

— **З товариства «Академічна Громада» у Львові.** На загальних зборах товариства дня 18. с. м. вибрано: головою п. Евгена Бурчинського, студ. медицини; заступником голови п. Володимира Темницького, студ. прав; бібліотекаром п. Романа Цегельського, студ. філософ.; касиром оборотного фонду п. Льва Гаванського, студ. філософ.; касиром запомогового фонду п. Евгена Сельського, студ. прав; контролером п. Йосифа Чайковського, студ. філософ.; писаром п. Романа Коваліва, студ. філософ.; виділними пп.: Льва Ганкевича, студ. прав; Миколу Щуровського, студ. філософ.; Ізидора Строчко, студ. прав; Витовта Гошовського, студ. прав і Василя Бараника, студ. прав; заступниками виділових пп.: Романа Курбаса, студ. філософ.; Івана Ерденберга, студ. прав.; Никифора Давиша, студ. філософ. і Василя Чайківського, студ. філософії.

При точі внесень збори ухвалили вибрати комісію, котра має покінчити справу зі старими довжниками, до яких претенсії перейшли на «Академічну Громаду» з товариств «Ватра» і «Академічне Братство». Друга важна ухвала зачала що-до соймової запомоги уділюваної щорічно «Академічній Громаді» в квоті 200 корон. Збори ухвалили дати Виділови товариства право і обовязок не прийняти запомоги, если она буде стояти в так разячій диспропорції до запомог уділюваних польским товариствам академічним як сего року. — А знаємо, що сего року на веі академічні товариства призначив сойм 2800 корон, а краєвий виділ дав з того 200 кор. «Академ. Громаді» а 100 кор. «Основі»; прочу квоту 2.500 корон розділив поміж польскі товариства.

— **Др. Василь Гукевич,** секундар дитинячого шпитала у Львові, виїхав до Відня, в цілі дальших студій на клініках дитинячих недуг.

— **Нарада в справі Русинів в Парані** відбуде ся нині (в понеділок) о 7. год. вечером в комнатах «Рускої Бесіди» у Львові.

— **Кацанський театр** абщества «Муза» у Львові органіає ся у Львові в комнатах абщества «Друг». Потребу такого театру оправдує «Галичанін» ось як: «Львовь не імбєть русского театра, а недоснатка его не замбняєть ни театр «Руск-ой Бесід-ы», ни «Русько-українське товариство ім. Котляревського». Первий едва разь вь годь явится во Львовь на нбськолко представлений, послбднее спить сномь блаженныхь, якь каждое Общество, которое само ничего не дбляєть и другимь дбляти не позволяєть». Від завзиву до організації, аж до — представлення ще дуже далеко і ми сумніваємо ся, чи взагалі тотя «Муза» буде мати на стілько животних сил, щоби здобула ся бодай на перше представленє. Але кацанофільске Slowo polskie пішло вже дальше і доносить нині, немов то театр «Музи» буде грати «кождої суботи і неділі чисто(!) русскі так саллонові, як і людоді штуки». Рішено також, коли буде поводженє, зангажувати в короткім часі фахові сили (чи з Пітера? — Ред.).

— **Краєві запомоги.** З квоти визначеної соймом в бюджеті краєвого фонду на запомоги для шкільних інтернатів краєвий виділ в порозуміню з кр. шк. Радою признав одноразові запомоги: Інтернатови мужескому ім. св. Йосафата у Львові 800 К, жіночому інтернатови СС. Родина Марії у Львові 800 К, муж. інтернатови ім. Ві-

кентия в Кракові 1600 К, жін. інтернатови СС. Назаретанок в Кракові 1400 К, муж. інтернатови ім. св. Йосафата в Тарнові 1400 К, жін. інтернатови СС. Феліціянок в Перемишлі 1300 К, дальше інтернатам при утраквістичних(?) учит. семинариях в Самборі 1500 К, в Перемишлі 1300 К, в Сокалі 800 К і в Заліцяхах 700 К.

— **Руска гімназия в Вижиці на Буковині.** В справі заснованя рускої гімназии в Вижиці відбули ся там дня 12. с. м. збори громадских начальників цілого повіту. На зборах ухвалено: 1) Вислати петицію до державної ради і до міністерства просвіти. 2) Скликати друге народне віче на день 4. грудня с. р.

— **Нове місце еміграції** найшли собі буковинські селяне. Ото, пишуть до «Буковини», що до Слявої виїхало і виїздить з Вашківців над Черемошом і околиці дуже багато людей. Еміграційна горячка ширше застрашаючо. По нічому збувають ся батьківщини і їдуть на непевне. Сеї осени із самих Вашківців виїхало близько 20 родин, а з окресности в четверо тілько.

— **Міністер на селі.** Із Золочівщини пишуть: Дня 9. падолиста с. р. явив ся в селі Борткові повіта золочівського якийсь чоловік і заявив, що має наказ яко міністер доньки цїсаря а також і від вла:тний обезпечати діти в кождім селі на яку хто хоче суму. Він зажадав від начальника громади проводиря по хатах, де суть діти, щоби їх родичі обезпечали. А що сам начальник Григорий Горгота до того за тяжкий, бо має около 70 літ, то вислав свого сінка Федя, щоби обводив міністра цїсарської доньки по селу. Діло удало ся, бо від декотрих людей удало ся міністрови уторгувати по 10 і 14 К. Призбиравши кількадесят корон і заплативши проводиреві три корони за труд, вчїні ся із села.

— **П. Біберович** б. директор руского театру, а тепер урядник при Цадниці в Коломиї, основує там teatr ludowy, якого отворене має наступити дня 8. грудня с. р.

— **З львівської судової саї.** В суботу покінчила ся розправа проти Роберта Штілера, котрий за мниму крадіж війскових плянів в Кракові відсидів 4 літ вязниці. На відклик Штілера переведено тепер другу розправу і трибунал увільнив его від вини і кари та від поношеня коптія процесу. В мотивах вироку зазначено, що розправа не виказала нічого, що могло би свідчати про вину Штілера в крадіжжі 29 плянів краківської твердині.

— **На осторогу курцям!** В Котлині в Прусах помер гімназійний учитель, 34-літний Бернгард, в наслідок затровяня мачкою з цїгара. Бернгард казав вирвати собі зуб, а опісля курив міцне цїгаро, з котрого сок дістав ся до свіжої рани і затроїв кров.

— **Чума в Одессі.** Дня 8. с. м. в Одессі дві особи занедужали на чуму. Щоби запобічи ширеню пошести, замкнено три улиці в місті. Нових случаїв чуми не було. В Підволочисках заряджено карантанну для осіб, що їдуть з Одеси до Австрії.

— **Розбишацтво в Европі.** В послідних часах стало надходити так часто і так багато вістий о розбишаках та розбишацких нападках, що маємо волі хочесь вірвити, мов би розбишацтво в наших часах прибирало що-раз більші розміри. Не говоримо вже о клясичнім краю розбишаків, о Італії, де в послідних часах зловлено «клясичного» бандита Мусоліна; менше клясичні, але також не аби які майстри і фахові спеціалісти появили ся й в інших сторонах Европи. Так передовсім в Туреччині спеціалісти ловлення людей, щоби опісля жадати від них окупу держать ще й доси в своїх руках американську місіонарку; інші, спеціалісти від залізниць напали недавно тому на поїзд коло Москви. Коло Берлина на ріці Гавели появились річні розбишаки; они їздить на човнах аж до Берлина, нападають там при нагоді на людей і рабують, а відтак щезають без сліду на своїх суднах після взірця американских розбишаків на Міссісіпі. Оноді зловлено двох таких розбишаків; але їх має бути ватага зложена з кількадесяти людей. Подібна ватага появила ся знов на пограничу долиної Австрії а Угорщини. Наконєць доносять о розбишаках в Барцельові, котрі користають із заколоту, якого наробили в місті демонстрації студентскі, напали на місто і стали рабувати.

— **Пригода королевича.** Сын грецкого короля мав недавно на ловах в королівских добрах веселу пригуду. Два жовніри, що стояли ра сторожи, не пізнали принца і перестегли його, що там не вільно стріляти. Але він не зважав на їх пересторогу і собі дальше полював. Тоді воляки вчїпили его за ковнір і відставили до поліції. Доперва тут показало ся, що се королевич. Жовніри, довідавши ся о тім, страшно налякали ся. Але королевич не сказав їм за се ані ців слова, але противно похвалив їх за вірну службу і нагородив щедро.

— **З розпуки.** До немилі сцени прийшло недавно в однім з чеських костелів. До вінчаня станула молода пара. Ледви розпочав ся акт вінчаня, явила ся в костелі жєнщина з двома дітьми і, витрутивши панну молоду з перед пре-

стола, приклякла сама коло молодого і скізала: «Я его суджена, він мені дав слово, онтам сидить двоє наших дітей». Відтак звертаючи ся до священника заклікала: «Ну, чого стоїте! вінчайте нас, отче! — Поліція на силу випровадила туя жєнщину з костела, почім молода пара повінчала ся. Зведена дівчина буде ще відповідати перед судом за заколот викликаний в костелі.

— **Про царя** має великоруский люд ось які приповідки:

— Царска корона не хоронить царя від болю голови.

— Коли цар ріже ремені, то мужик дав свою шкіру.

— Діяльний монарх додає крил ногам своїх міністрів.

— Одна царска сльоза коштує край богато хустинок.

— Коли цар каліка, то всі мусять штигулькати.

— Цар винаходить собі коханки між порядними жінками.

— **Ц. к. Дирекция залізниць державних у Львові** оповіщує:

Особовий перестанок Піковіц, на шляху льокальної залізниці Черчан-Моджан в окрузі ц. к. дирекції залізниць державних в Празі, переложено з днем 15. падолиста с. р. на інше місце при км. 26-9.

Галицько-угорский рух спільний. З днем 1. січня 1902 увійде в жите додаток II до тарифи часть II зшиток з 1. грудня 1900.

— **Переписка Редакції.** ВП. п. Б. Наші драматургічні замітки на сім місци не відносили ся до жадної конкурсної драми, але до драми, надісланої нашій редакції. Впрочім о скілько знаємо, імена авторів конкурсних драм є зазначані в квертах, які остають в архіві краєвого виділу. Тому зовсім безосновна є Ваша обава, що конкурсні юрори є недискретними, а ми перед часом зраджуємо тайни конкурсу. Навіть при найліпшій волі і охоті не могли би сего вчинити, хотий на ділі ми далекі від сего, бо оно і не мало би жадної цілі, ані толку.

— **Родимці!** Памятайте про будову руского театру у Львові!

Телеграми.

Відень, 19. падолиста. Цїсар прийняв нині на аудієнції пос. Барвіньського і єпископа Чеховича.

Відень, 18. падолиста. В суботу відбула ся нарада міністрів під проводом др. Кербера. Sonn. u. Montags Ztg. доносить з достовірного жерела, що ситуація є безвихідною, що Чехи не хочуть відступати від своїх постулятів: внутрішньої, чеської мови і університету на Моравії, навіть за ціну матеріяльних користей. З другої-ж сторони др. Кербер не може сповнити тих жадань, бо се викликало би нечувану бурю у Німців, супротив якої парламент не устояв би ся.

Відень, 18. падолиста. Наслідником гр. Ревертера на становиску австрійо-угорского амбасадора при Ватикані буде невдовзі іменований шеф секції в міністерстві заграничних справ гр. Шечен. Его місце займе II шеф секції гр. Ліцоф.

Петербург, 18. падолиста. Комісія для поборюваня чуми подає до відомости, що два послідні случаї занедужаня в Одесі розпізнано справдішною чумою. Доми, в яких проявила ся чума, замкнено, а мешканців ізольовано під лікарскою опікою. Заряджено в цілій дільниці як найточніше виповнюванє поліційно-санітарних приписів. Від д. 8. с. м. не зайшов новий случаї занедужаня.

Петербург, 18. падолиста. Царска пара з дітьми, в товаристві в. кн. наслідника престолоа і в. кн. Михайла Николаєвича, відїхали зі Скерневич до Царского Села.

Льондон, 18. падолиста. Кітшенер доносить з Преторії: Відділ, зложений з 300 Бурів, напав коло місцевости Шенгспріт на Англичан під проводом полковника Гіцкого. Англичани страшили 6 убитих, 16 ранних і богато полонників, яких пізнійше Бури пустили на волю. — Коло Гайнброн напало 400 Бурів, імовірно під проводом самого Девета, на відділ полковника Бинса. По завзятій борбі, напад відперто. Бури цофнули ся, лишаючи 8 убитих. Англичани мали 14 трупів і ранних.

COLOSSEUM Ernesta Thorna.

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна.

Небувала, сензаційна програма!
від 1. до 16. падолиста 1901.

При співучасті військової музики 80. п. п.

1) Дружина Волковського, українські співаки і тансери. 2) Zazell i Vernon, найкомічніші американські гімнастки на потрійнім реку. 3) Ліліпути Selma Goerner i Ida Mahr, в комедії: „Проба любови“. 4) The Calder Brothers, комічна пантоміна „збитки волоцюгів“. 5) Miss Ravensberg, англійська співачка. 6) Орхестра і режисер-граф. 7) Les Usas, подія в магазині капелюхів. 8) Carma, фантастична тансерка. 9) Lena Wella, куплетиста. 10) Les Amor's, комічні еквілібристи. 11) Олександр Trebitsch, гуморист. 12) Marguerite de Stratenius, субретка.

Що дня о 8. год. вечером велике представлєнє. В неділю і свята два представлєнє. Шо п'ятиці High-Life представлєнє. Білєти вчасніше можна замовляти і набути в конторі Пльона гри ул. Кароля Людвіка ч. 9. у Львові.

Лекційна комісія

студентів філософичного виділу львівського університету, яка остає під зверхнім проводом проф. Твардовського, поручає здібних інструкторів і домових учителів. — Устні зголошеня приймають члєни комісії щоденно (навіть в неділі і свята) на університеті (I п. Саля VIII) межі 12 год. — Адреса: Лекційна комісія студентів філософичного виділу, Львів, Університет.

Дешевим і гарним дарунком

при всяких нагодах,

яко гарна прикраса комнат і картини: Верещагіна, Шевченко в доміні і Сластьона, Шевченкова могила.

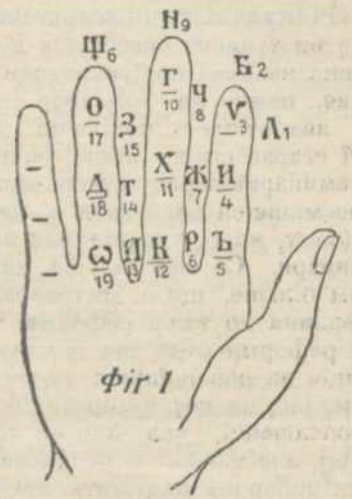
Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ з пересилкою за 1 кор. 60 сот.

Др. Олександр Богдан КУЛАЧКОВСКИЙ,

субститут надв. адвоката д-ра Отмара Райзера і оборонець в карних справах у Відни, I, Tuchlauben ч. 4 або XIII/9 Suppégasse ч. 9.

„ТОВАРИШ“

ілюстрований калєндар на 1902. рік.

Фир I

„Калєндар в руці.“

Купуйте „Товариша“, багато ілюстрований калєндар на 1902. рік.

Товариш — се перша в тім роді книжка взагалі в нашім краю.

Товариш містить в собі 24 карт звездистого неба (по дві на кожний місяць) і багато ілюстрацій, прим. з війни бурскої, хінської, портрети визначніших людей і т. ин.

Товариш подає раду, як виберати собі званє і як радити собі в ріжних хвилях і потребах житя.

Товариш важний і потрібний для всіх, а приступний для кожного, хто лише уміє читати.

Хто собі купитє „Товариша“, буде мати „Калєндар в руці“ і знати, як робить ся калєндар.

Хто собі купить „Товариша“, буде мати сиравді товариша, котрий стане єму в пригоді в неодній хвилі житя.

Хто собі купить „Товариша“, буде мати книжку, котра придасть ся єму не лиш на один рік, але й на ціле житє.

Хто хоче пересвідчити ся, що то все правда, що тут написано, нехай купить собі „Товариша“, а певно не пожалує. Ціна 1 кор. без пересилки поштової; з пересилкою о 10 сотиків більше. Замовляти у Сеня Горука у Львові, площа Домбровського ч. 1

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечєнь

„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“).

єдиноє руске товариство асекураційне, обезпечє будинки і веї предмети движимі против огневих шкід.

„Дністер“ припоручилі Преосвящ. Ординарияти Всєч. Духовєнству і вірним всіх трєх Епархій.

Фонди гаранційні „Дністра“ з днєм 31. грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540 кор. 11 сот.	разом 520.406 кор. 65. сот.
Резерва премій	171.942 „ — „	
Резерва спеціальна	6.000 „ — „	
Фонд емеритальний	30.924 „ 54 „	

Тарифи „Дністра“ умірковані. Надвижка річна розділяє ся між членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члєни 8% звороту з премій.

„Дністер“ виплатив до 31. грудня 1900 відшкодовань 2.120.834 кор. Шкоди зхвѣдують ся безпроблемно в присутности Делегата і 2 членів.

Поліси „Дністра“ приймають при позічках гіпотечних: Банк кравчий і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині, Городенці, Терєбовлѣ, Заліццях, Городку і Богородчанях.

НА ЖИТЄ треба обезпечитись тілько через „Дністер“ в Товаристві взаїмн. обезпеч. в Кракові; в таких обезпечєнь через „Дністер“ иде часть провізій на руск. рублєві добродійні ціни; поліси і квїти видає Краківське Товариство рускє.

„Дністер“ пошукує спосібних агентів, особливо селян господарів в окрєсах, де ще нема близько агенцій „Дністра“. Агенти заробили вже 274.664 кор. провізій.

Зголошеня о агенцій треба вносити до Дирекцій в Львові.

Селянє! убігайте ся тілько о агенції „Дністра“.

ВІД ОГНЮ ОБЕЗПЕЧАЙТЕ СЯ ТІЛЬКО В „ДНІСТЕР“.

НА ЖИТЄ ОБЕЗПЕЧАЙТЕ СЯ ТІЛЬКО ЧЕРЕЗ „ДНІСТЕР“.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий цілєм часу середно-європейського).

поїзд		до Львова		зі Львова	
в.с.ч.	особ.				
приходить о годинах				відходить о годинах	
6:10	з Кракова, Берліна, Варшави, Відни	6:25	до Станіславова, Підволочиска, Потуптор		
6:20	з Чернівців (Лікан, Га. іду), Гусятина	6:30	до Підволочиска (Київа) Бродів дв. головний		
6:46	з Брухович, шод. від 16. мая до 15. вер. вк.	6:45	до Львова (Мункача, Пешту) Борислава		
7:45	з Янона	6:55	до Львова (Мункача, Пешту) Борислава		
7:40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	8:30	до Іржави (Польска, Варшави), Берліна		
8:00	на дв. головний	8:40	до Станіславова, Підволочиска (1.зпн. до 15. вер)		
8:10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока	9:00	до Янона		
8:15	з Сокаля, Рави рускої	9:15	до Львова		
8:50	з Кракова, Відни, Варшави, Пешту, Берліна	9:25	до Підволочиска, Бродів, Гусятина дв. Підз.		
11:45	з Ряшова, Любачова, Самбора	9:42	до Сокаля, Бєлаця, Рави рускої і Любачова		
11:55	зі Станіславова (Керемезє, Потуптор)	10:20	до Чернівців,		
12:55	з Янона	10:25	до Янона від 1. мая до 15. вересня в неділі і свята		
1:10	зі Скольного, Калуша, Хирова з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.	1:25	до Брухович від 16. мая до 16. вересня в неділі і свята		
3:14	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.)	2:15	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.		
4:40	зі Самбора, Борислава, Стрия	3:15	до Львова щоденно від 16. мая до 30. вер.		
5:10	з Підволочиска (Київа) Бродів на дв. Підз.	3:26	до Брухович шод. від 16. мая до 15. вер.		
5:35	на дв. голов.	3:30	до Рижєва, Хирова, Любачова		
5:50	з Кракова				
1:45	з Чернівців, Лікан				
6:00	з Сокаля, Бєлаця і Любачова				
НІЧ					
7:36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.)	12:45	до Станіславова		
8:50	з Брухович від 16. мая до 15. вересня шод.	6:20	до Кракова (Відни, Берліна, Варшави)		
9:41	з Янона від 1. мая до 15. вер. щоденно	6:30	до Янона від 1. мая до 15. вер. т. в дні 6. а від 16. вер. до 30. вересня 1902 щоденно		
9:50	з Янона (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)	6:35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова		
9:50	з Кракова (Відни, Берліна), Ясєла, Розвадова	7:10	до Тернополя, Бродів дворець головний		
9:50	з Кракова (Відни, Берліна), Ясєла, Розвадова	7:32	дворець Підзамче		
9:40	з Чернівців, Бухарєшту,	7:25	до Сокаля і Рави рускої		
10:20	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша	7:52	до Брухович (16. мая до 16. вер. в нед. і св.)		
10:20	з Підволочиска (Київа), Бродів на дв. Підз.	9:30	до Янона від 1. мая до 15. вересня		
10:02	на дв. голов.	10:30	до Чернівців і Лікан		
3:12	з Підволочиска Копичиньє на дв. Підзамче	11:00	до Кракова, Відни, Варшави		
3:35	на дворець головний	11:10	до Підволочиска, Бродів дв. голов.		
		11:32	дв. Підз.		
		4:15	до Кракова, Відни, Берліна, Самбора		
		4:45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. шод.		

ПРИМІТТЄ: Пєрша нічка числїть ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Вєсьєдно-європейський рїхлїть ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мін. часу львівського. — В місті видають білєти Ізди: Звичайні білєти агенції часописий Ст. І. Сколовського в гасєлї Гавсманя ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білєти звичайні і вслїтїннї, тарифи, ілюстровані провідниця, розклад Ізди і т. п. бюро інформаційне п. к. залізниць державних (ул. Ізясєльчак ч. 5. в подвір'ю, сходи II, двері ч. 32.) в урядових годинах (8—3 а в свята 9—12).

Видає і відповідає за редакцію Лев Лолатинський.

З друкарні В. А. Шпїков

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку Гіпотечного

2 купує і продає

всякі

папери цінні

і МОНЕТИ

по найдешевшім курсі денним не числячи ніякої провізії.